

Täysistunto

Tiistai 14.3.2017 klo 14.00—17.25

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 5 luvun 2 §:n väliaikaisesta muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 19/2017 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Maria Lohela: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 6. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään työelämä- ja tasa-arvovaliokuntaan, jolle sivistysvaliokunnan on annettava lausunto.

Keskustelu

15.40 **Lea Mäkipää ps:** Arvoisa puhemies! Tämän lakimuutoksen tarve on positiivinen. Se on syntynyt talouden kasvusta ja työpaikkojen lisääntymisestä sellaisille uusille kasvualoille, joille ei ammattitaitoista työvoimaa ole riittävästi saatavilla. Pulaa on niin työnjohtotehtäviin kuin erilaisiin suunnittelu-, kehittämis- ja tutkimustehtäviin soveltuvista osaajista. Tehtävät edellyttävät ammattikorkeakoulu- ja/tai yliopistotutkintoa. Kasvualojen investoinnit ovat lisänneet korkeakoulutettujen asiantuntijoiden kysyntää esimerkiksi rakennusallalla, meriteollisuudessa ja autoteollisuudessa.

Nykyisen julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain säännösten mukaan työvoimakoulutuksena ei voida hankkia kokonaan uuteen korkea-asteen tutkintoon johtavaa koulutusta. Työvoimakoulutuksena ei voida hankkia myöskään korkeakoulututkintoon johtavia opintoja, jos henkilön tarkoituksena on suorittaa vain osa tutkintoon vaadittavista opinnoista työvoimakoulutuksena ja saattaa opinnot loppuun omaehtoisina opintoina.

Voimassa olevan lainsäädännön asettamat reunaehdot korkeakoulututkintoon johtavien opintojen hankkimisesta työvoimakoulutuksena estävät äkillisiin työvoimatarpeisiin vastaamisen tai hidastavat sitä. Säännöksiä esitetäänkin muutettavaksi tilapäisesti siten, että jo entuudestaan korkea-asteen tutkinnon suorittaneille voitaisiin tarjota mahdollisuus muuntokoulutustyyppiseen koulutukseen, jonka tavoitteena olisi uuden korkea-asteen tutkinnon suorittaminen. Korkeakouluista valmistuminen kestää tavallisesti 4—7 vuotta.

Hallitus esittää työvoimakoulutusmallia, jolla voidaan vastata kasvavaan työvoiman kysyntään tavanomaista koulutusväylää nopeammin. Esitys korkeakoulutettujen asiantuntijoiden nopeutetusta työvoimakoulutusmallista vastaa uusien teknologioiden käyttöönoton luomaan tarpeeseen. Hankittava koulutus olisi luonteeltaan muuntokoulutustyyppistä, ja sillä tarkoitettaisiin sellaisia korkea-asteen tutkintoon johtavia opintoja, joihin henkilön aiemmin suorittaman korkeakoulututkinnon opintoja voidaan lukea hyväksi niin, että uuden korkeakoulututkinnon suorittamiseen vaadittava koulutusaika olisi tavanomaista merkittävästi lyhyempi.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 22/2017 vp

Eri kasvualoille räätälöidyissä koulutusohjelmissa yhdistyisivät teoria ja käytännön opiminen, ja ne on tarkoitettu henkilöille, joilla on entuudestaan soveltuva korkea-asteen koulutuspohja. Aiemmat opinnot voisi lukea uusissa opinnoissa mahdollisimman laajasti hyväksi siten, että toisen tutkinnon voisi suorittaa enintään kahdessa vuodessa.

Opiskelijoiden suora työllistyminen halutaan varmistaa suunnittelemalla koulutusohjelmat ely-keskusten, työnantajien ja korkeakoulujen yhteistyönä niin, että ne sisältävät teorian lisäksi käytännön oppimista. Muun muassa Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ja Rakennusteollisuus RT ry ovat yhdessä kahden oppilaitoksen kanssa selvittäneet mahdollisuuksia toteuttaa työvoimakoulutusta rakennusalan työnjohtotarpeisiin. Jos esitys uuden korkeakoulututkinnon suorittamisesta työvoimakoulutuksena hyväksyttäisiin, hankintayksiköillä ja oppilaitoksilla olisi valmiudet aloittaa välittömästi kaksi rakennusalan koulutusohjelmaa.

Arvoisa puhemies! Väliaikainen malli on tarkoitettu päättyväksi 2019. Olisi toivottavaa arvioida silloin sen vaikutukset ja harkita mahdollisesti pysyvää mallia, jos se katsotaan onnistuneeksi.

15.44 Merja Mäkisalo-Ropponen sd: Arvoisa puhemies! Tämä lakiesitys on sinänsä hyvä ja vastaa kasvualojen muuttuviin koulutustarpeisiin. Monilla aloilla on noussut haasteeksi löytää korkea-asteen asiantuntijoita työtehtäviin. Kuten edellinen edustaja sanoi, nämä koulutusohjelmat ovat alakohtaisesti räätälöityjä ja ne on tarkoitettu henkilöille, joilla on entuudestaan soveltuva korkea-asteen koulutuspohja, ja hyvää on myös se, että aiemmat opinnot huomioidaan uusissa opinnoissa ja toisen tutkinnon voi suorittaa lyhyessäkin ajassa, noin kahdessa vuodessa. Tämä on siis kannatettava asia tähän asti.

Mutta, arvoisa puhemies, ongelma on se, että tälle koulutukselle ei ole myönnetty omia määrärahoja vaan rahoitus otetaan työvoimapolitiikan rahoista. Työvoimapoliittista koulutusta on muutenkin ajettu alas, eli volyyymi on pudonnut tämän hallituksen aikana yli puoleen aiemmasta. Tämä tarkoittaa, että heikommassa asemassa olevat työttömät eli ne, jotka kipeimmin tarvitsisivat koulutusta, kärsivät määrärahojen vähentämisestä.

Toisin sanoen, arvoisa puhemies, tämä on sinällään hyvä asia, mutta on erittäin ikävää, että rahoitus otetaan niiltä, jotka kaikkein kipeimmin koulutusta tarvitsisivat.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin työelämä- ja tasa-arvovaliokuntaan, jolle sivistysvaliokunnan on annettava lausunto.